Windows **TWEAKEN**

Sneller met XP



Hoe goed je pc ook is, als je besturingssysteem niet in dezelfde hoge versnelling loopt, zijn al je inspanningen voor niets geweest. In dit dossier gaan we Windows XP helemaal finetunen, zodat je er razendsnel mee aan de slag kan. THOMAS BUYTAERT

Minder is meer

Voorkomen is genezen. Elk stukje software laat sporen achter op jouw computer. Zelfs voor de kleinste programmaatjes worden er instructies weggeschreven in systeemfolders en -bestanden, registersleutels gemaakt en links gelegd met andere toepassingen. De meeste daarvan kan je samen met het programma verwijderen, maar er blijft altijd wel iets achter. Het gevolg laat zich raden: een systeem waarop je voortdurend nieuwe software installeert en weer verwijdert, zal na verloop van tijd trager en onstabieler worden. Wees dus wat zuinig met het installeren van nieuwe software. Hoe je een programma toch helemaal verwijderd krijgt, lees je op pagina 58.

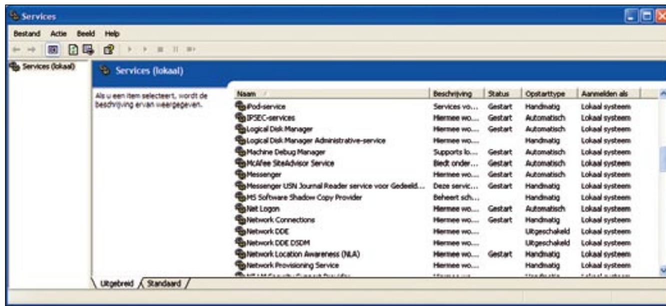
Hoe ziet je systeem er uit?

Voor je weet wat je kan doen om XP een pak lichter te maken, moet je natuurlijk weten wat er allemaal terug te vinden is op je pc. Een handige bron om je systeem helemaal te ontleden, is de Systeeminfo. Die vind je via **Start**, **Programma's** en **Bureau-accessoires**. Daar klik je op **Systeemwerkset** en **Systeeminfo**. Het loont zeker de moeite om een kijkje te nemen bij **Opstartprogramma's** onder **Softwareomgeving**. Je krijgt dan meteen een goed overzicht van welke toepassingen er automatisch met Windows opstarten.

Back-up voor je begint

Voor je begint te sleutelen aan je besturingssysteem, maak je best een back-up. Je weet immers nooit wat er fout kan lopen. In XP zitten wel een paar back-upmogelijkheden, maar wij zoeken onze heil liever bij een veelzijdiger programma als Norton Ghost of Acronis True Image. Maak in elk geval een image aan. Dat is een exacte kopie van je systeemschijf. Zo'n image maak je indien mogelijk best vlak nadat je Windows XP en alle stuurprogramma's hebt geïnstalleerd en voordat je programma's begint te installeren – die zouden de back-up alleen maar groter maken. Daarnaast is het nooit een slecht idee om persoonlijke bestanden en drivers op een schijfje te branden. Vergeet daarbij ook niet je favorieten, je mailbox en je adresbestanden.

Services opruimen



Windows XP start tientallen services waarvan je er heel wat nooit nodig hebt.

Services zijn eigenlijk programma's en processen die allemaal een min of meer nuttige taak vervullen. Nuttig blijkt relatief, want er zijn er gerust een aantal die je niet per se nodig hebt. Wees wel voorzichtig: sommige van deze services zijn noodzakelijk om je systeem te laten functioneren. Noteer dus goed wat je hebt gedaan, zodat je sommige instellingen alsnog ongedaan kan maken.
Ga via het **Configuratiescherm** naar **Systeembeheer** en klik daar op **Services**. Bekijk vooral de exemplaren die als **Opstarttype Automatisch** hebben. Die worden samen met het opstarten van Windows in gang gezet. We geven een overzicht van courante services die je meestal kan missen; alle andere schakel je best niet uit. Je kan services uitschakelen door erop te dubbelklikken en vervolgens het **Opstarttype** op **Uitgeschakeld** te zetten.

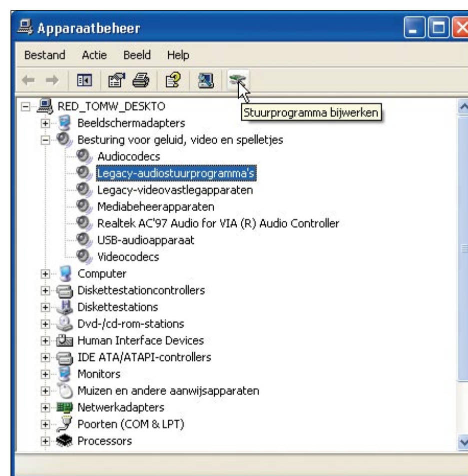
- Automatische Updates
- Helpsessiebeheer voor Extern Bureaublad
- Serienummerservice voor draagbare media
- Service voor het rapporteren van fouten
- Smart Card
- Smart Card Helper
- Telephony
- Uninterruptible Power Supply
- Upload Manager
- Windows Time

De installatie

Er zijn verschillende manieren om een stuurprogramma te installeren. De meeste drivers zijn uitvoerbare bestanden die meteen alle controlepanelen, extra toepassingen en andere toeters en bellen installeren. Geen goed idee als je juist de vervuiling van je systeem wil beperken. Ga dus op de website van de fabrikant op zoek naar alleen de driver van je apparaat.
Vind je niets, dan kan je het exe-bestand (meestal een gecomprimeerd archief) ook zelf uitpakken. Ga naar het **Apparaatbeheer** en geef via de optie **Stuurprogramma bijwerken** de plaats aan waar de nieuwe driver staat. Op deze manier wordt alleen het stuurprogramma geïnstalleerd, en geen van de bijhorende programma's. Dat is overigens niet altijd de beste optie. Bij sommige apparaten, zoals grafische en geluidskaarten, zijn die regelpanelen erg nuttig en verbeteren ze zelfs de prestaties. In zo'n geval kan je beter het volledige pakket installeren.

Stuurprogramma's

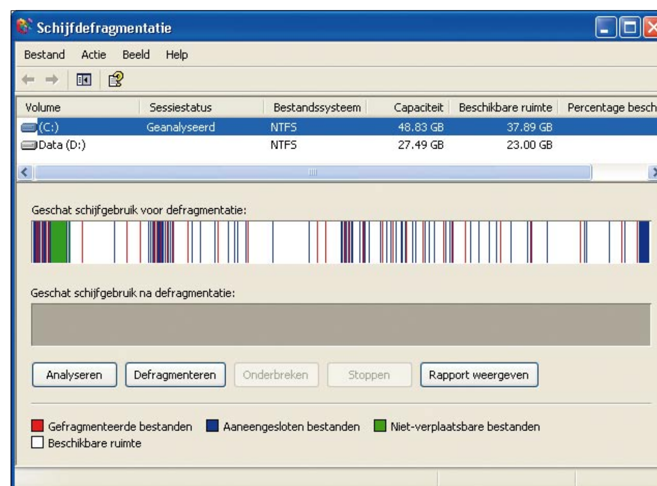
Je grafische kaart, je moederbord, ... Zowat alle apparaten in je pc werken met stuurprogramma's. Wie echt een snelle machine wil, doet er dan ook goed aan om regelmatig de nieuwste drivers te installeren, want die zijn (meestal) sneller en stabieler dan de vorige. Toch kunnen ook drivers je systeem snel vervuilen.
Voor je een nieuw stuurprogramma installeert, verwijder je dan ook best steeds de oude versie volledig. Dat 'volledig' wordt vaak onderschat. Je kan het apparaat gewoon verwijderen via het **Apparaatbeheer** of – bij ingewikkelder stuurprogramma's – de driver verwijderen via **Configuratiescherm, Software**. Maar dat is meestal niet voldoende. We raden je aan daarna het register schoon te maken, te herstarten en pas dan de nieuwe versie van het stuurprogramma te installeren. Let er wel op dat je apparaat op dat moment niet meer volledig zal werken, wat bij sommige adapters (denk maar aan een netwerkkaart) tot onaangename verrassingen kan leiden.



Je kan de meeste stuurprogramma's beter vanuit het Apparaatbeheer installeren.

Efficiënt software installeren

Je wil natuurlijk een berg software of games op jouw systeem installeren en daarbij gelden grofweg dezelfde regels als voor stuurprogramma's. Installeer alleen wat je nodig hebt en verwijder grondig wat je niet meer gebruikt. Voor software geldt nog een extra handigheidje. Voer eerst een defragmentatie uit van de schijf waarop je het programma installeert, en zet direct daarna de installatie in gang. Op die manier wordt je nieuwe toepassing in één blok op de harde schijf gezet, wat – zeker bij games – de leessnelheid behoorlijk verbetert. Blijf al je toepassingen op deze manier installeren, maar hou er wel rekening mee dat je schijf bij intensief gebruik na verloop van tijd toch gefragmenteerd zal raken.



Defragmenteer voor je een grote toepassing installeert.

Windows Media Player uitschakelen

Een programma dat onlosmakelijk verbonden is met Windows, is Windows Media Player. Een leuke mediabeheerder met veel opties, maar misschien heb je geen behoefte aan zo'n zwaar programma en wil je niet dat het de zo begeerde systeembronnen opsoupeert. Gelukkig kan je die impact minimaliseren. Wie via **Mediabibliotheek** bij **Meer opties** gaat kijken, zal zien dat het programma een heleboel dingen achter je rug uitvoert. Vink een aantal dingen uit, zeker onder het tabblad **Privacy**, of gebruik de gratis speler VLC Player www.videolan.org/vlc voor je videobestanden. Die is gratis, erg sober en heeft als bijkomend voordeel dat hij een heleboel codecs standaard aan boord heeft (zie pagina 46).



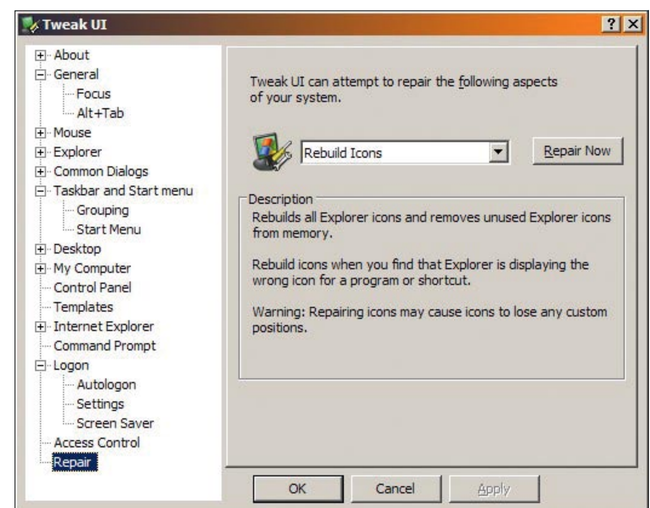
VLC Player is compact, no-nonsense en werkt met zowat alle formaten.

Weg met Messenger

Een ander programma dat misschien eerder een doorn in het oog is, is Windows Messenger. Als je het niet gebruikt, kan je het beter helemaal uitschakelen. Dat doe je opnieuw via Services (zie 'Services opruimen'). Wellicht staat de status op **Gestart** en verschijnt in de kolom **Opstarttype Automatisch.** Dubbelklik op **Messenger.** Kies bij het venster dat verschijnt de tab **Algemeen**, druk bij **Service Status** op de stopknop en duid bij **Opstarttype Uitgeschakeld aan.** Druk nu op **OK**. Als alles goed gaat, zou de Messenger-dienst hierna nooit meer samen met Windows mogen opstarten. Je kan zelf nog altijd MSN Messenger downloaden en installeren.

Onder de motorkap

Wie het onderste uit de kan wil halen, moet Windows XP strippen tot op de noodzakelijke functies. We verwijderen of deactiveren dus een aantal ingebouwde functies die onnodig geheugen of processorkracht opslorpen. Daarvoor daal je af tot in de kern van XP en sleutel je aan instellingen waar eindgebruikers eigenlijk niet al te veel te zoeken hebben. We willen je dan ook eerst heel erg op het hart drukken dat je je systeem serieus de soep in kan draaien bij foutieve instellingen. Wees dus op je hoede en ga niet zomaar lukraak allerlei opties uitproberen.
Tweak UI is een onderdeel van de PowerToys www.microsoft.com/windowsxp/Downloads/powertoys/Xppowertoys.mspx, een verzameling kleine tools voor XP, en een bijzonder krachtige tweaker. Het programma stelt je in staat om via een ietwat spartaanse interface een hoop instellingen aan te passen die normaal gezien niet of moeilijk bereikbaar zijn. Zo kan je automatisch inloggen, veranderen hoe een cd afgespeeld wordt, de grafische instellingen voor vensters en iconen aanpassen, enzovoort. In Clickx 183 vind je een cursus over dit handige tooltje. ♦



Tweak UI stelt je in staat om snel een aantal verborgen instellingen te veranderen.

Voor wie het echt spartaans wil...

XP moet het qua grafische pracht afleggen tegen Vista, maar dan nog kan het altijd soberder. Ga naar de instellingen voor je beeldscherm en kies bij **Thema's** voor **Windows-klassiek.** Ook de startknop en werkbalken kan je aanpassen. Je kan onder **Vormgeving** de kleuren aanpassen, en met de knop **Effecten** is het mogelijk om eventueel speciale effecten uitschakelen. Al hebben we een betere manier om dat te doen. Klik met de rechtermuisknop op **Deze Computer** en kies voor **Eigenschappen, Geavanceerd** en **Prestaties.** Je kan nu onder **Visuele effecten** de optie **Beste prestaties** aanduiden, waardoor meteen alle betreffende grafische effecten uitgeschakeld worden.
Heb je nog een CRT-scherm, dan is het mogelijk dat dit ondertussen de nodige flikkeringen vertoont. Klik met de rechtermuisknop op je bureaublad en ga naar **Eigenschappen, Instellingen** en **Geavanceerd.** Daar vind je de eigenschappen voor je grafische kaart en beeldscherm. Klik op **Beeldscherm** en kies een verversing die minstens op 75 Hz ligt. Vanaf die waarde wordt het beeld opnieuw rustig voor je ogen. Bij lcd-schermen moet je alleen maar de resolutie aanpassen.